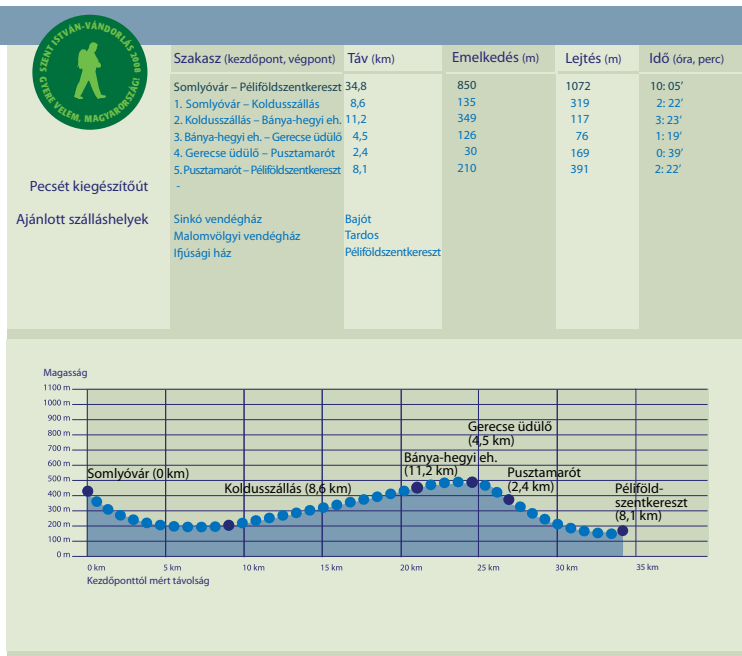

17. NAP: SOMLYÓVÁR – PÉLIFÖLDSZENTKERESZT

Az út hossza: 34,8 km

1. A Somlyótól tovább folytatva utunkat a kék jelzésen enyhe lejtőn gyalogolunk, amely Tornyópuszta után aszfaltútból folytatódik. A **tornyó-pusztai bekötőt** csatlakozik a **tarjáni műútba** – ezt a sarkot a kék jelzés egy ívvel levágja bal felé. A tarjáni úton déli irányban kell elindulni, de hamarosan a kék jelzés jobbra letér, és a **Bodza-völgy** rétének végébe vezet utunk. A hosszúkás rét jobb oldalán kell végighaladni, az alig látható ösvény néhány lépésnyire kanyarog az erdő szélén. Itt jobbra térünk, végigyalogolunk a **Herkályos-hegy** oldalában, átkelünk egy éren, és elérjük a Koldusszállásra vezető aszfaltutat. Itt pecsételhetünk.

A koldusszállási vadászház után hamarosan kettéágazik az út: a sárga jelzés balra tér, mi a jobb oldalon megyünk tovább. Kapaszkodni kezdünk felfelé a **Pes-kő** oldalában, majd tovább haladunk a kanyargós földúton. Egy nagy irtás végén kapu zárja le az utat, utána jobbra fordulva a földúton hamarosan kijutunk a **vértestolnai műútra**. Ez az út beletorkollik a **Tarjánt Tardossal** összekötő országútba.

Keresztezzük az országutat, majd egy ösvényen nekivágunk a domboldalnak. Széles ívben megkerülünk egy nagy tisztást végig az erdő szélső fái között haladva, majd a dombtetőre érünk. Az út innen kö-

Kéktúraállomás

●●●●●●●● Kéktúra útvonala

Somlyóvár
– Péliföld-
szentkereszt
34,8 km

17. NAP

ves területen vezet tovább. Nemsokára kerítéshez érünk, melyen létra vezet keresztül. Ezen átmászva egy mezőre jutunk, ahonnan kitérő a kilátás a Gerecsére és a tetején lévő tévéadóra. A Gerecsétől kissé balra látható úti célunk, a Bánya-hegy is.

Újra elérve az erdőszélt, tőlünk balra a Fekete-kő nevű domb oldala húzódik. Az erdőben továbbhaladva újabb két kerítéssel és létrával akad dolgunk, és hosszú emelkedő kezdődik fel a Bánya-hegyre.

3. A bánya-hegyi tisztás túloldalán, a romos erdészház előtt álló cserfánál pecsételhetünk. A tisztás kiválóan alkalmas táborozásra, sátorozásra. A tisztás után – félig megkerülve a Gerecsét – a hegy oldalában kanyarog utunk.

4. A 200 éves Sandl-hársnál keletre fordul utunk. Jobbra az erdőbe érve megpillantjuk a Gerecse üdülőt, mely egykor hercegprímási pihenőhely volt. Az üdülő kerítésén egy dobozban van a pecsét elhelyezve. Az üdülő után lefelé fordul az utunk, egészen Pusztamarótig. Az út legszebb része a Kis-Gerecse oldalában ereszkedő gyalogút sziklás szakasza.

A hegy lábához érve a lapályon kereszteljük a medvehagymást, egy tisztást, és egy erdősáv után kiérünk egy kocsútra. Azon jobbra fordulva jutunk el egészen Pusztamarótig. A maróti tisztást elérve a kéktúrás pecsétet egy fenyőfa oldalán találjuk. Ugyanitt van a törökök ellen vívott csata emlékműve is.

- 5.

Felkapaszkodunk a Marót-hegy oldalába, majd egy szekérúton megkerüljük a Vaskapu nevű mély szakadékot. Egy erdőátvágáshoz érkezünk, a kék jelzés ennek a nyomvonalában halad tovább. Kiérünk a bajóti műútra. Megmászuk a Domonkos-hegyet, innen leereszkedve egy mezőre jutunk. Az erdő széléről szép kilátás nyílik a bajóti Öreg-kőre, Hegyes-kőre és a Getére.

A mezőn keresztül a kék jelzéseket követve eljutunk a péliföldszentkereszti országútra, ahol jobbra haladva érkezünk meg Péliföldszentkeresztre. Nem messze található innen a zarándokhelyként is ismert templom. A kéktúrás bélyegzőt a rendház konyháján találjuk.

Ezt követően a kék jelzésen továbbhaladva megállunk a Szent-kút nevű forrásoknál. A források vize még a legmelegebb nyári hőségben is bőven ömlik, kristálytisza.

Gerecse

A Gerecse hegység a Dunazug-hegység legnyugatibb része. A röghegység átlagos magassága 400 méter, területe 850 km². Legmagasabb csúcsa, a Nagy-Gerecse 634 méter magas. Legnagyobb részét mészkő, kisebb részben dolomit alkotja. Nevezetesek mészkőbarlangjai, a „vörösmárvány”, a szénbányák, a cement alapanyaga, a márga, valamint a Dunára néző lejtők vastag löszrétegebe vágott mély utak, löszfalak.

Fotó: Horváth Béla

Pusztamaróti emlékmű

Az 1526-os pusztamaróti csatának állít emléket, amely az ugyanabban az évben bekövetkezett mohácsi tragédia mellett kevésbé ismert esemény. A mohácsi csatavesztés után a menekülő magyar sereg és a lakosság Pusztamaróton sánccá erősített székervárat alakított ki, ahonnan ki-kitörve veszteségeket okoztak a törököknek. A török hadak azonban végül 16.000 fős, ágyúkkal felszerelt sereget vetettek be az egyre gyengülő védők ellen. A harcokban összesen 25.000 ember vesztette életét a maróti tisztáson.

Fotó: Horváth Béla

Ifjúsági ház, Péliföldszentkereszt

A kolostortól északra 1932 körül manzárdos főiskolát építettek, melynek neve Don Bosco-ház. 1943-ban elkészült az emeletes zarándokház is a kolostortól nyugatra (Ifjúsági Ház). 1950-ben az épületeket államosították. Vájraképző iskola és internátus működött itt 1950–1981 között, majd fogházként használták, a fogva-tartottak a szénbányában dolgoztak. A manzárdos teológiaépület a helyi téves vadászháza lett. 1992-ben a szalézi rend visszakapta az elkobzott rendházat és a hozzá tartozó létesítményeket.

Fotó: Horváth Béla

Szent-kút, Péliföldszentkereszt

A zarándokhely épületegyütteséhez egy rendház, teológia, zarándokház és egy ún. lourdes-i barlang tartozik. Templomos lovagok lakóhelye volt, 1273-ban kápolnát is építettek ide. Esterházy Imre prímás építtette barokk kegytemplomát 1735-ben, és ő nyilvánította hivatalos zarándokhelyé. A templom faragott faszobrai különlegesek: a főoltáron Jézus Krisztus keresztjéből származó ereklyét őriznek, kálváriájának minden stációja más és más stílusban készült 1934-ben.

Fotó: Horváth Béla

Települések: Tardos (község)

A Gerecse-hegységben fekvő, 1637 lelket számláló település a tatai kistérségben.

Imre király 1204-ben az esztergomi káptalannak adományozta márvány-fejtésre. II. Endre elvette a káptalantól, majd később megint az esztergomi egyháznak adta. A falu másik része a Tardos nemzetség birtokában volt. A falut a törökök elpusztították, majd szlovák telepeseikkel népesítették be. A régi Tardos emlékét ma már csak az Öregfalu-dűlő neve őrzi.

A községben két alkalommal is (1870-ben és 1904-ben) nagy tűzvész pusztított. A község határában lévő vörösmárványbányákat már a XII. században is használták. 1487-ben Beatrix királyné a budai építkezésekhez 42 hajórakomány márványt szállíttatott innen Budára. A tardosi bányákban most is folyik a kőkitermelés.

Tardos (község)
2834 Tardos, Rákóczi u. 196.
tel.: +36 34 351 413
+36 34 351 413
fax: +36 34 592 051
e-mail: tardos@enternet.hu
web: www.tardos.hu
polgármester: Csabán Béla Csaba

Nevezetességei:

- A római katolikus templom (1775-ben épült barokk stílusban)
- A barokk plébániaház
- A falu határában, a Bánya-hegyen bányászott, a márványra emlékeztető vörös mészkő

A Bánya-hegy

A bányászkodás ma is rendületlenül folyik Tardoson, a kimerült kőbányákat pedig sziklamászók használják. A geológia szerelmesei és a kőzetgyűjtők ide járnak a jura kori, csigára emlékeztető ammoniteszek ép példányai után kutatni.

Szálláslehetőség:

Malomvölgyi vendégház
(összes férőhely: 13 fő)
2834 Tardos, Arany János u. 23.
tel.: +36 34 351 413
e-mail: ph.tardos@fibermail.hu

Bajót (Péliföldszentkereszt)

Az esztergomi kistérség települése 1494 lakossal.

Bajótot már ősidők óta lakják. A község határában az Öreg-kő hatalmas sziklafalában, a Jankovich- és a Baits-barlangban őskori maradványokat, kő- és csonteszközöket találtak. A római korban is település állt itt, abból az időből faragott kőtárgyak, pénzérmék és egy domborműves sírkő került elő. A környéken a honfoglaló magyarok is korán megtelepedtek, ahogy az itt feltárt honfoglalás kori sírlelet bizonyítja.

A település nevét az írásos források 1202-ben említik először. Első birtokosa Bajóti Simon ispán volt, aki 1242-ben Esztergomot védte a tatároktól. Bajóton egy vár is állt, alapfalainak maradványai a templom déli oldalán sokáig láthatók is voltak, 1332 körül azonban minden megsemmisült. A községet a törökök többször elpusztították, de mindannyiszor újra benépesült. Határában az 1800-as években szénre bukkantak, és a területet bányaművelés alá vonták.

A Bajót határában található Péliföldszentkereszt régi búcsújáró hely, XIII. századi eredetű, műemlékké nyilvánított templommal.

Bajót (község)
2533 Bajót, Kossuth Lajos u. 69.
tel./fax: +36 33 449 265
e-mail: polgarmesterihiv@bajot.hu
web: www.bajot.hu
polgármester: Tóth Zoltán

Nevezetességei:

- A péliföldszentkereszti barokk római katolikus templom (híres búcsújáráhely)
- A pálosok-szaléziak kolostora

Szálláslehetőség:

Sinkó vendégház
(összes férőhely: 4 fő)
2533 Bajót, Kossuth L. u. 176.
tel.: +36 33 449 313

Don Bosco ház
(összes férőhely: 23 fő)
2533 Bajót - Péliföldszentkereszt

A szállásfoglalás csak szóbeli egyeztetés után, a rendház részéről kiállított számlán szereplő előleg befizetésével válik érvényessé.
tel: +36 33 506 340, fax: +36 33 506 341
e-mail: lengyele@mail.uti.hu

